

Sygn. akt III AUa 963/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Jolanta Ansion (spr.)
Sędziowie	SSA Lena Jachimowska SSA Maria Małek-Bujak
Protokolant	Sebastian Adamczyk

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2017 r. w Katowicach

sprawy z odwołania B. B. (B. B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o wysokość świadczenia i wypłatę renty z tytułu niezdolności do pracy

w związku z chorobą zawodową

na skutek apelacji ubezpieczonej B. B.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach z dnia 9 marca 2017 r. sygn. akt X U 2587/16

oddala apelację.

/-/SSA L.Jachimowska /-/SSA J.Ansion /-/SSA M.Małek-Bujak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 963/17

UZASADNIENIE

Ubezpieczona B. B. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 2 września 2016r.

o przeliczeniu emerytury, nr (...), jak również od decyzji z dnia 2 września 2016r. o przeliczeniu renty, nr (...). Obu zaskarżonym decyzjom zarzuciła:

- naruszenie prawa materialnego, a to art. 103 ust. 2 w zw. z art. 27 ust. 2 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998r., poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że B. B. ma prawo do pobierania wyłącznie jednego z przyznanych jej świadczeń, a to albo emerytury z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego,

albo renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, podczas, gdy zgodnie z powyższymi przepisami, zawieszenia lub zmniejszenia świadczenia nie stosuje się do emerytów, którzy osiągnęli wiek emerytalny, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 27 ust. 2 i 3 ustawy emerytalnej;

- naruszenie prawa materialnego, a to art. 26 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z dnia

30 października 2002r., poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że B. B., z uwagi na osiąganie przychodu powodującego zawieszenie prawa do świadczeń lub zmniejszenie ich wysokości, określonego w ustawie o emeryturach i rentach z FUS, nie może otrzymywać w zbiegu świadczenia emerytalnego oraz rentowego z tytułu częściowej niezdolności

do pracy, podczas, gdy zgodnie z art. 103 ust. 2 ustawy emerytalnej, B. B. jako emeryt urodzony przed dniem 1 stycznia 1949r., który osiągnął wiek emerytalny 60 lat oraz ma 41 lat i 11 miesięcy okresów składkowych oraz 5 lat i 5 miesięcy okresów nieskładkowych, ma prawo do pobierania obu świadczeń;

- nieuwzględnienie wszystkich okresów składkowych i nieskładkowych odwołującej, a to pełnego okresu od dnia 16 września 1969r. do dnia 31 grudnia 1998r., okresu od dnia 1 stycznia 1999r. do dnia 31 marca 1999r.

Ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonych decyzji, poprzez przyjęcie, że odwołująca ma prawo do pobierania obu świadczeń, tj. zarówno emerytury, jak i renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według stawek maksymalnych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że zaskarżonymi decyzjami dokonano przeliczenia emerytury i renty.

Organ rentowy pozostał przy wypłacie emerytury. Renta z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową została zawieszona z powodu osiągania przychodów. Organ rentowy zwrócił uwagę, że ubezpieczona kontynuuje zatrudnienie na podstawie umowy o pracę i dlatego wypłaca jedno, korzystniejsze świadczenie - emeryturę. Natomiast spór dotyczący zawieszenia prawa do wypłaty świadczenia

z uwagi na osiągnięty przychód był już dwukrotnie przedmiotem postępowania odwoławczego. Odnosząc się do zarzutu nieuwzględnienia pełnego okresu zatrudnienia od 16 września 1969r. do 31 grudnia 1998r. oraz od 1 stycznia 1999r.

do 31 marca 1999r., organ rentowy wskazał, że okres zatrudnienia od dnia 1 lipca 1964r. do 1 grudnia 1998r. był już uwzględniony w stażu pracy decyzją z dnia

26 lutego 1999r. Odnosnie okresu zatrudnienia od 2 grudnia 1998r. do 31 grudnia 1998r. oraz od 1 stycznia 1999r. do 31 marca 1999r., organ rentowy nie zajął

w odpowiedzi na odwołanie stanowiska.

W piśmie procesowym z 14 listopada 2016r. organ rentowy podał, że okresy stażu pracy od 2 grudnia 1998r. do dnia 31 marca 1999r. zostały uwzględnione decyzjami z dnia 28 października 2016r.

Na rozprawie strony podtrzymały swoje wcześniejsze stanowiska. Pełnomocnik organu rentowego wskazał, że sporny okres składkowy został zaliczony dopiero

od września 2016r., gdyż ubezpieczona dopiero w tym okresie złożyła stosowne dokumenty potwierdzające przebieg zatrudnienia.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 9 marca 2017r., sygn. akt X U 2587/16,

Sąd Okręgowy w Katowicach zmienił decyzje organu rentowego o tyle, że zaliczył do okresów składkowych ubezpieczonej okres od 2 grudnia 1998r. do 31 marca 1999r., umorzył postępowanie w części dotyczącej zaliczenia okresu od 2 grudnia 1998r. do 31 marca 1999r. objętego decyzjami z 28 października 2016r., znak Nr (...) i Nr (...), oddalił odwołanie w pozostałej części oraz zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd I instancji ustalił, że ubezpieczona B. B. urodziła się (...) Z wykształcenia i wykonywanego zawodu jest lekarzem - stomatologiem.

W 1992r. ubezpieczonej przyznano na stałe rentę z tytułu niezdolności do pracy, spowodowanej chorobą zawodową. Od 1 grudnia 1998r. ubezpieczona jest uprawniona do emerytury. W związku ze zbiegiem prawa do emerytury i renty, ubezpieczona pobierała emeryturę w pełnej wysokości, a rentę - zmniejszoną do połowy. Od 1 lutego 2011r. ubezpieczona podjęła zatrudnienie w Zespole Wojewódzkich Przychodni (...) w K.. Gdy organ rentowy powziął o tym wiadomość, na podstawie art. 138 ustawy emerytalnej oraz art. 84 ust. 1 ustawy systemowej, ustalił nienależnie pobrane świadczenie z tytułu renty wypadkowej za okres od 3/2011 do 2/2012 w kwocie 12.651 zł, zobowiązując ubezpieczoną do zwrotu tej kwoty. Nadto wstrzymano wypłatę renty od 1 marca 2012r. Ubezpieczona odwołała się od tej decyzji do Sądu Okręgowego - Sądu Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach, który odwołanie oddalił, przyjmując, że podjęcie zatrudnienia, z którym wiąże się uzyskanie przychodu, skutkuje utratą uprawnienia do łączenia emerytury z połową renty wypadkowej. Apelację ubezpieczonej od tego wyroku Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił wyrokiem z dnia 14 marca 2013r., III AUa 1280/12.

Jak wynika z ustaleń faktycznych, ubezpieczona B. B. zatrudniona jest w Zespole Wojewódzkich Przychodni (...) w K. na stanowisku asystenta-stomatologa w wymiarze 0,747 etatu i z tego tytułu uzyskuje dodatkowy przychód

W dniu 12 lipca 2016r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym wniosek o przeliczenie emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy z uwzględnieniem okresów składkowych, które nie zostały uwzględnione przy ustalaniu wysokości świadczenia - na podstawie art. 113 ustawy emerytalnej.

W odpowiedzi na wezwanie organu rentowego, pełnomocnik ubezpieczonej złożył dokumenty niezbędne do ustalenia podstaw do przeliczenia świadczeń. Wśród tych dokumentów znalazło się m.in. zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu

w Zespole Wojewódzkich Przychodni (...) w K. w okresie od 16 września 1969r. do 31 grudnia 1998r.

W decyzji o przeliczeniu emerytury z dnia 2 września 2016r., znak (...), organ rentowy dokonał przeliczenia emerytury od 1 lipca 2016r.,

tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek. Wysokość przeliczonego świadczenia po waloryzacji wyniosła 2.957,14 zł. Składają się na nie następujące składniki: część socjalna - 24% kwoty bazowej (tj. 1.220,89 zł) w kwocie 293,01 zł oraz część składkowa obejmująca 503 miesiące składkowe oraz 65 miesięcy nieskładkowych, przy przyjęciu 1,3% wskaźnika wysokości podstawy wymiaru za każdy rok składkowy i 0,7% wskaźnika wysokości podstawy wymiaru za każdy rok nieskładkowy.

Do emerytury przysługuje dodatek pielęgnacyjny w kwocie 208,67 zł. Organ rentowy, dokonując przeliczenia wysokości emerytury, uwzględnił okres zatrudnienia ubezpieczonej od 1 lipca 1964r. do 1 grudnia 1998r.

Również w dniu 2 września 2016r. organ rentowy wydał decyzję (...) o przeliczeniu renty. Organ dokonał przeliczenia renty od 1 lipca 2016r., tj. od miesiąca, w którym złożony został wniosek. Jako wskaźnik podstawy wymiaru renty przyjęto wartość 174,03%. Do jej ustalenia przyjęto wynagrodzenie ubezpieczonej w okresie od stycznia 1986r. do grudnia 1994r. Kwota bazowa

dla ubezpieczonej wynosi 1.220,89 zł. Część socjalna i składkowa renty została obliczona w analogiczny sposób, jak w przypadku emerytury, przyjmując że ilość miesięcy składkowych ubezpieczonej wynosi 503, a miesiące nieskładkowych - 65. Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy wynosi 75% renty z tytułu całkowitej

niezdolności do pracy. Po uwzględnieniu waloryzacji, wysokość świadczenia rentowego ustalono na 2.461,96 zł. Dodatek pielęgnacyjny przysługuje w kwocie 208,67 zł. W decyzji zaznaczono, że ubezpieczona ma prawo do jednego świadczenia wybranego lub korzystniejszego, którego wysokość podana jest w decyzji o symbolu E.

W dniu 28 października 2016r. organ rentowy wydał kolejną decyzją o przeliczeniu emerytury, znak (...), dokonując przeliczenia świadczenia od 1 września 2016r. Tym razem ustalono 507 miesięcy składkowych, tj. 4 więcej, niż w decyzji z 2 września 2016r. Wysokość świadczenia wyniosła 2.975,19 zł. Ubezpieczonej przysługuje też dodatek pielęgnacyjny w kwocie 208,67 zł.

Przy obliczaniu emerytury, w/w decyzją organ rentowy uwzględnił zatrudnienie ubezpieczonej od 2 grudnia 1998r. do 31 marca 1999r.

Analogiczne zasady zastosowano przy przeliczeniu renty decyzją z dnia 28 października 2016r., znak (...), przyjmując do jej obliczenia 507 miesięcy składkowych. Kwota renty, przy uwzględnieniu waloryzacji oraz faktu, że renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy wynosi 75% renty pełnej, wyniosła 2.461,96 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie jest częściowo uzasadnione.

Powołując treść regulacji art. 26 ust. 1 i 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz art. 103 i art. 104 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd I instancji wskazał, że argumentacja pełnomocnika ubezpieczonej, że organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję, naruszył zarówno art. 26 ust. 3 ustawy wypadkowej, jak i art. 103 ust. 2 ustawy emerytalnej, nie zasługuje na uwzględnienie. Podstawa prawna do łączenia emerytury z rentą z powodu wypadku przy pracy, bądź choroby zawodowej, znajduje się w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a konkretnie w art. 26 ust. 1 tej ustawy. Art. 26 ust. 3 ustawy wypadkowej wskazuje na okoliczności, które skutkują powrotem do zasady ogólnej, tzn. do wypłaty wyłącznie jednego, wyższego świadczenia. Wyjątek ten aktualizuje się wówczas, gdy osoba uprawniona osiąga przychód powodujący zawieszenie prawa do świadczeń lub zmniejszenie ich wysokości określonych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS, niezależnie od wysokości tego przychodu. Regulacja ta ma charakter zupełny, przeto nie występuje potrzeba posiłkowego odwoływania się do ustawy o emeryturach i rentach z FUS w celu ustalenia warunków wyłączających kumulację emerytury i renty wypadkowej. Powoływany przez ubezpieczoną art. 103 ust. 2 ustawy emerytalnej, odnosi się do tych przypadków, kiedy ubezpieczony, który uzyskuje przychód z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi społecznemu, osiągnął już wiek emerytalny określony w wymienionych przepisach. Przepis ten wyłącza stosowanie art. 103 ust. 1 ustawy emerytalnej w stosunku do osób określonych w art. 103 ust. 2, jednakże nie określa warunków, na których możliwe jest łączenie emerytury i renty wypadkowej, gdyż te w sposób pełny reguluje przepis art. 26 ustawy wypadkowej. Art. 26 ustawy wypadkowej ma tym samym charakter *lex specialis* wobec art. 103 i n. ustawy emerytalnej. Ustanawia on szczególną przesłankę wyłączającą kumulację świadczeń z tytułu emerytury i renty w postaci osiągnięcia przychodu powodującego zawieszenie lub zmniejszenie świadczeń zgodnie z brzmieniem ustawy o emeryturach i rentach z FUS, niezależnie od jego wysokości. Ustawodawca odsyła zatem do ustawy o emeryturach i rentach z FUS wyłącznie w bardzo wąskim zakresie, tj. w zakresie definicji przychodu uzasadniającego zawieszenie lub zmniejszenie świadczeń. Natomiast ustawodawca w ustawie wypadkowej autonomicznie ustala przesłanki wyłączenia prawa do kumulacji emerytury i renty z ubezpieczenia wypadkowego, dodatkowo stanowiąc, że nie ma znaczenia wysokość osiąganego przez ubezpieczonego przychodu, tzn. w tym zakresie nie ma potrzeby odwoływania się

do w/w limitów. Tylko taka wykładnia w/w przepisów daje się pogodzić z fundamentalną zasadą wykładni prawa, że przepis szczególny w zakresie swego normowania wyłącza przepis ogólny. Nie można zatem przepisu art. 26 ust. 3 ustawy wypadkowej zastępować przepisem art. 103 ust. 2 ustawy emerytalnej. Takie postąpienie byłoby dodatkowo niezgodne z dyrektywami wykładni systemowej.

Sąd I instancji wskazał na fakt, że kwestię braku podstaw do zbiegu prawa do emerytury i renty z ubezpieczenia wypadkowego, w sytuacji, gdy ubezpieczona kontynuuje pracę zarobkową, przesłankowo wyjaśnił już Sąd Okręgowy w Katowicach, w sprawie X U 714/12. W sprawie tej kwestia ta miała charakter wstępny i zmierzała do ustalenia przesłanek zwrotu świadczeń pobranych nienależnie, tj. wypłaconej renty w sytuacji podjęcia przez ubezpieczoną zatrudnienia, z którym wiązało się uzyskanie przychodu. W sprawie X U 714/12 Sąd Okręgowy zauważył, że ustawę emerytalną stosuje się wyłącznie w zakresie nieuregulowanym ustawą wypadkową. Skoro art. 26 ust. 3 ustawy wypadkowej przewiduje brak wypłaty świadczenia zbiegowego, jeżeli osoba uprawniona osiąga jakikolwiek przychód, oznacza to, że sytuacja ta jest uregulowana ustawą wypadkową i nie ma podstaw do odwoływania się w tym zakresie do ustawy emerytalnej. Trafność tego stanowiska potwierdził Sąd Apelacyjny w Katowicach - oddalając apelację ubezpieczonej w sprawie III AUa 1280/12.

Powyższe, w ocenie Sądu, prowadzi do wniosku, że zakaz łączenia emerytury i renty z ubezpieczenia wypadkowego aktualizuje się wówczas, gdy uprawniony uzyskuje jakikolwiek przychód z tytułu zatrudnienia, służby lub innej pracy zarobkowej albo prowadzenia pozarolniczej działalności. Ponieważ w niniejszej sprawie bezsporne jest, że ubezpieczona kontynuuje pracę zarobkową mimo nabycia prawa do emerytury, nie przysługuje jej prawo do łączenia emerytury z rentą z ubezpieczenia wypadkowego, a ponieważ świadczenie emerytalne jest wyższe, zasadnie organ rentowy podjął decyzję o wypłacie tego świadczenia i zawieszeniu renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową.

Z powyższych względów, odwołanie w zakresie zawieszenia prawa ubezpieczonej do renty z ubezpieczenia wypadkowego Sąd uznał za nieuzasadnione.

Sąd oddalił odwołanie od zaskarżonych decyzji w zakresie, w jakim ubezpieczona kwestionowała niezaliczenie okresów składkowych i nieskładkowych

od dnia 16 września 1969r. do dnia 1 grudnia 1998r. Okresy te uwzględniono przy przeliczaniu emerytury i renty, co wynika nie tylko z karty przebiegu zatrudnienia, ale również z samej decyzji. Gdyby organ rentowy nie zaliczył w/w okresów, nie przyjąłby, że na staż pracy ubezpieczonej składają się prawie 42 lata okresów składkowych i ponad 5 lat okresów nieskładkowych.

W odniesieniu do okresu od 2 grudnia 1998r. do 31 marca 1999r., Sąd I instancji wskazał, że ubezpieczona wnioskiem z 6 lipca 2016r. domagała się uwzględnienia przy przeliczeniu emerytury i renty wszystkich okresów, które nie zostały do tej pory uwzględnione, co obejmuje również w/w sporny okres.

W takim układzie, rzeczą organu rentowego było wezwanie ubezpieczonej do dokładnego wskazania zaliczenia których okresów się domaga wraz z wezwaniem, aby przedłożyła stosowne dokumenty na potwierdzenie swojego wniosku. Podstawę normatywną dla takiego wezwania stanowią zarówno przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego określające podstawowe zasady postępowania administracyjnego (art. 7-9 k.p.a.), jak i przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. Zgodnie z § 4 pkt 3 tego rozporządzenia, jeżeli we wniosku o świadczenie nie zamieszczono danych lub nie dołączono dokumentów, które są niezbędne do jego rozpatrzenia, organ rentowy wzywa zainteresowanego do uzupełnienia wniosku w terminie nie krótszym, niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje wydanie decyzji o odmowie wszczęcia postępowania.

Niezależnie od powyższego, Sąd Okręgowy zaznaczył, że w dokumentacji przesłanej organowi rentowemu przez pełnomocnika ubezpieczonej w dniu 8 sierpnia 2016r. znajdowało się również zaświadczenie o zatrudnieniu do 31 grudnia 1998r.,

tj. w okresie po 1 grudnia 1998r. (k. 354 akt organu rentowego). Okres ten nie został zaliczony do przebiegu zatrudnienia w karcie - załączniku do decyzji z dnia 2 września 2016r. (k. 362 akt organu rentowego). Nie sposób - biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, tj. zaniechania organu rentowego - uznać, że słuszne jest uwzględnienie okresu od 2 grudnia 1998r. do 31 marca 1999r. przy przeliczaniu emerytury i renty

w zaskarżonych decyzjach dopiero od 1 września 2016r. W szczególności, takie wnioski nie wynikają z zasady wnioskowości, zgodnie z którą prawo do świadczeń

in concreto ubezpieczony nabywa z chwilą złożenia wniosku. W ocenie Sądu, wnioskiem z lipca 2016r. objęty był nie tylko okres od 2 grudnia do 31 grudnia,

na który również wskazuje przesłana w dniu dokumentacja, ale również okres późniejszy do 31 marca 1999r. Wniosek ubezpieczonej sformułowany był bowiem

na tyle ogólnie, że obejmował również przedział od 2 grudnia 1998r. do 31 marca 1999r. W tym stanie rzeczy Sąd I instancji uznał, że pominięcie tego okresu

w zaskarżonych decyzjach z dnia 2 września 2016r. było nieprawidłowe.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na zasadzie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje, poprzez zaliczenie do okresów składkowych ubezpieczonej B. B. okresu od 2 grudnia 1998r. do 31 marca 1999r.

W odniesieniu do zaliczenia tego okresu do okresów składkowych mocą wyżej opisanych decyzji z 28 października 2016r., postępowanie należało umorzyć. Zgodnie bowiem z art. 477¹³ § 1 k.p.c., zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji

lub wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności zaskarżonego orzeczenia przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji

lub orzeczenia uwzględniającego w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Poza tym, zmiana lub wykonanie decyzji lub orzeczenia nie ma wpływu na bieg sprawy. Mocą decyzji z 28 października 2016r., okres składkowy od 2 grudnia 1998r. do 31 marca 1999r. uwzględniono

przy przeliczeniu emerytury i renty z ubezpieczenia wypadkowego, począwszy

od dnia 1 września 2016r. W tym więc zakresie doszło do uwzględnienia żądania skarżącej i w tej części niniejsze postępowanie należało umorzyć.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił odwołania, jako nieuzasadnione, na podstawie art. 477¹³ § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności

za wynik procesu, biorąc pod uwagę częściowe uwzględnienie odwołania. Sąd

nie znalazł podstaw, aby zasądzić od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej opłatę skarbową od pełnomocnictwa, gdyż w sprawach ubezpieczeniowych nie ma obowiązku uiszczania takiej opłaty. Nie było podstaw do zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego według stawek maksymalnych, jak o to wносиła odwołująca się; w szczególności nakład pracy pełnomocnika ubezpieczonej, przyczynienie się

do wyjaśnienia okoliczności faktycznych sprawy, jak również charakter sprawy,

nie uzasadniały przyjęcia stawek maksymalnych. W niniejszym postępowaniu rozpoznano odwołania od dwóch decyzji administracyjnych. Rozpoznawane sprawy nie były objęte § 9 ust. 2 rozporządzenia z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, zgodnie z którym, stała stawka minimalna

w kwocie 180 zł przysługuje w sprawach o świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego. Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była natomiast kwestia poprawności przeliczenia emerytury i renty, co uzasadnia zastosowanie ogólnej regulacji o ustalaniu opłat za czynności adwokackie stosownie do wartości przedmiotu sporu (§ 2 pkt 1 powołanego rozporządzenia). Ponieważ strona odwołująca

nie wskazała wartości przedmiotu sporu, a brak ten nie umożliwił nadanie sprawie biegu, Sąd zasądził wynagrodzenie zgodnie z najniższą stawką minimalną w kwocie 90 zł (według stanu na dzień wpływu odwołań do Sądu). Kwotę tę

należało pomnożyć przez 2, biorąc pod uwagę ilość rozpoznanych spraw i tym samym, zasądzić od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od wyroku wniosła ubezpieczona.

Apelująca, zaskarżając wyrok w części dotyczącej punktu 3, zarzuciła naruszenie prawa materialnego:

1. art. 103 ust. 2 w zw. z art. 27 ust. 2 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998r., poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, iż B. B. ma prawo do pobierania wyłącznie jednego z przyznanych jej świadczeń, a to albo emerytury z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego, albo renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, podczas, gdy zgodnie z powyższymi przepisami, zawieszenia lub zmniejszenia świadczenia nie stosuje się do emerytów, którzy osiągnęli wiek emerytalny, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 27 ust. 2 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a ponadto B. B. jest wyłącznie częściowo niezdolna do pracy,

2. art. 26 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z dnia 30 października 2002r., poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, iż B. B., z uwagi na osiąganie przychodu powodującego zawieszenie prawa do świadczeń lub zmniejszenie ich wysokości określonego w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie może otrzymywać w zbiegu świadczenia emerytalnego i rentowego z tytułu częściowej niezdolności do pracy, podczas, gdy zgodnie z art. 103 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, B. B., jako emeryt urodzony przed dniem 1 stycznia 1948r., który osiągnął wiek emerytalny 60 lat oraz 42 lata i 3 miesiące okresów składkowych oraz 5 lat i 15 miesięcy okresów nieskładkowych, ma prawo do pobierania obu świadczeń zarówno emerytalnego, jak i rentowego z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Wskazując na powyższe zarzuty, apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez zmianę zaskarżonej decyzji z dnia 2 września 2016r. o przeliczeniu emerytury oraz zmianę zaskarżonej decyzji z dnia 2 września 2016r. o przeliczeniu renty poprzez przyjęcie, iż odwołująca ma prawo do pobierania obu świadczeń, zarówno emerytury, jak i renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy oraz o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm prawem przepisanych.

W ocenie ubezpieczonej, Sąd I instancji wydając zaskarżone rozstrzygnięcie, niewłaściwie zastosował przepisy prawa materialnego, w konsekwencji nieprawidłowo przyjął, iż B. B., z uwagi na osiąganie przychodu powodującego zawieszenie prawa do świadczeń lub zmniejszenie ich wysokości określonych w ustawie, nie może otrzymywać w zbiegu świadczenia emerytalnego oraz rentowego z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Apelująca podniosła, że zgodnie z art. 103 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jest „emerytem”, w związku z czym nie ma żadnych podstaw, aby wobec jej osoby wyłączać stosowanie tego przepisu ustawy. Ponadto, należy mieć na uwadze, iż jest tylko częściowo niezdolna do pracy i ma prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, co świadczy o tym, iż może ona podjąć pracę wykorzystując pozostałą zdolność do pracy. Podstawą nabycia przez ubezpieczoną jej prawa do renty jest jej częściowa niezdolność do pracy. Zakładając zatem, iż ubezpieczona osiąga przychód z tytułu świadczonej przez siebie pracy (w ograniczonym z uwagi na brak pełnej zdolności do pracy zakresie), przychód ten z pewnością nie jest równy przychodowi, który ubezpieczona mogłaby osiągać w sytuacji posiadania pełnej zdolności do pracy. A zatem, rekompensata utraconej przez ubezpieczoną zdolności do pracy - w postaci renty z tego tytułu, jest jak najbardziej uzasadniona i nie powinna zostać wyłączona wyłącznie z tego tytułu,

iż ubezpieczona wykorzystuje nieznaczną część posiadanej jeszcze zdolności do pracy. Skarżąca podała, że przyznanie prawa do jednoczesnego pobierania pozostających ze sobą w zbiegu świadczeń z tytułu wypracowanej emerytury oraz wychorowanej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, w przypadku pozyskiwania przez ubezpieczoną przychodu z tytułu świadczonej przez nią pracy w zakresie ograniczonej zdolności do pracy, stanowi wyraz ochrony praw uprzednio nabytych. Apelująca podkreśliła, iż w jej przypadku łączona suma dochodów pozyskiwanych z tytułu renty wynikającej z częściowej niezdolności do pracy oraz przychodów z tytułu świadczenia pracy w ograniczonym zakresie, nadal nie przekracza łącznych dochodów, jakie ubezpieczona zdolna byłaby pozyskiwać w przypadku posiadania pełnej zdolności do pracy, które to dochody nie stanowiłyby przeszkody do dalszego otrzymywania emerytury.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy, podzielając stanowisko Sądu I instancji, wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonej jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy dokonał ustaleń stanu faktycznego oraz przeprowadził właściwą ocenę prawną zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Sąd Apelacyjny w pełni podziela i akceptuje te ustalenia oraz argumentację prawną przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Sporna kwestia w rozpoznawanej sprawie koncentrowała się na ustaleniu, czy zachodzą przesłanki z art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2015r., poz. 1242 j.t.) wyłączające możliwość pobierania przez ubezpieczoną emerytury w zbiegu z rentą z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego.

Przepis art. 26 ust. 1 ustawy wypadkowej daje podstawę od wypłacania osobie uprawnionej do renty z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego oraz do emerytury na podstawie odrębnych przepisów, zależnie od jej wyboru: przysługującą rentę powiększoną o połowę emerytury albo emeryturę powiększoną o połowę renty.

Stosownie do treści art. 26 ust. 3 ustawy wypadkowej, przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli osoba uprawniona osiąga przychód powodujący zawieszenie prawa do świadczeń lub zmniejszenie ich wysokości, określony w ustawie emerytalnej, niezależnie od wysokości tego przychodu. Dla zastosowania art. 26 ust. 3 ustawy wypadkowej kluczowe jest zatem ustalenie, że osoba uprawniona do renty z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego oraz do emerytury na podstawie odrębnych przepisów, w okresie pobierania tych zbiegających się świadczeń osiąga jakikolwiek przychód rozumiany wedle zasad z ustawy emerytalnej, z którym łączy się obowiązek ubezpieczenia społecznego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005r., sygn. akt II UZP 1/05, Lex nr 147901).

Na gruncie w/w przepisów Sąd I instancji, w ocenie Sądu Apelacyjnego, prawidłowo poczynił ustalenia, że skoro ubezpieczona kontynuuje pracę zarobkową, mimo nabycia prawa do emerytury, nie przysługuje jej prawo do łączenia emerytury

z rentą z ubezpieczenia wypadkowego. Zakaz łączenia emerytury i renty z ubezpieczenia wypadkowego, jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy, aktualizuje się wówczas, gdy uprawniony uzyskuje jakikolwiek przychód z tytułu zatrudnienia.

Tym samym, bez znaczenia pozostaje podnoszona przez apelującą okoliczność, że przychód, jaki osiąga z tytułu świadczonej pracy, nie jest równy przychodowi,

jaki mogłaby uzyskać, w razie posiadania pełnej zdolności do pracy i w konsekwencji rekompensata utraconej przez skarżącą zdolności do pracy w postaci renty z tego tytułu, jest uzasadniona.

Wbrew twierdzeniom apelacji, w sprawie nie znajduje zastosowania przepis art. 103 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zasady dotyczące zbiegu prawa do świadczeń - aktualne na poziomie ubezpieczeń: emerytalnego i rentowych - nie znajdują jednak zastosowania do świadczeń wypłacanych na podstawie ustawy wypadkowej. Jak wynika z ustawy wypadkowej, rentę wypadkową można łączyć z emeryturą w proporcji jedno świadczenie w całości, drugie w połowie, ale łączenie tych świadczeń w ogóle nie jest dopuszczalne, jeżeli uprawniony osiąga jakikolwiek przychód, rozumiany wedle zasad z ustawy o emeryturach i rentach, a więc przychód z umowy o pracę, stanowiącej tytuł do obowiązku ubezpieczenia emerytalnego i rentowego.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela pogląd wyrażony w innym składzie tut. Sądu, wskazujący, iż odwołanie się w ust. 3 art. 26 ustawy wypadkowej do pojęcia przychodu powodującego zawieszenie prawa do świadczeń lub zmniejszenie ich wysokości określonego w ustawie o emeryturach i rentach z FUS należy wyklądać posiłkowo, wyłącznie jako wskazanie zbiorczego pojęcia obejmującego poszczególne sposoby i tytuły osiągnięcia przychodu (powodujące przy tym zawieszanie

lub zmniejszanie świadczeń). Jednakże osiągnięcie tego rodzaju przychodów, niezależnie od ich wysokości, wyklucza prawo do zbiegu emerytury i renty

z ubezpieczenia wypadkowego. Innymi słowy, prawo do zbiegu emerytury i renty

z ubezpieczenia wypadkowego według art. 26 ust. 1 ustawy z 30 października 2002r.

o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

nie powstaje nie tylko wtedy, gdy osoba uprawniona osiąga przychód powodujący zawieszenie prawa do świadczeń lub zmniejszenie ich wysokości określony w ustawie o emeryturach i rentach z FUS, ale także wówczas, gdy osoba uprawniona osiąga przychód tego rodzaju, lecz bez względu na jego wysokość. Gramatyczna wykładnia art. 26 ust. 3 ustawy wypadkowej pozbawiałaby tę dyspozycję treści, czyniłaby ją normą pustą (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 13 listopada 2003r., sygn. akt III AUa 2409/03, Lex nr 193514).

Wobec przedstawionych okoliczności, skoro ubezpieczona kontynuuje zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, prawidłowo organ rentowy wypłaca skarżącej jedno - korzystniejsze świadczenie.

Z tych względów, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonej, jako pozbawioną słusznych podstaw.

/-/SSA L.Jachimowska /-/SSA J.Ansion /-/SSA M.Małek-Bujak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR